

Varkensles van docent en dierenarts Van Nes

Individuele studenten

8.30 uur. Vrijwel elke ochtend arriveert Arie van Nes om half zeven op de Universiteit. Omdat hij verantwoordelijk is voor de 'master' landbouwhuisdieren en veterinaire volksgezondheid op de universiteit is zijn werkweek nooit hetzelfde. Van Nes besteedt zo'n 80 procent van zijn tijd in Utrecht aan onderwijs, maar daarvan staat hij gemiddeld maximaal een kwart van de uren voor een groep. Vaak voert hij overleg met andere docenten van diergeneeskunde, organiseert hij bijeenkomsten met dierenartsen (al dan niet op de universiteit), werkt aan projecten en begeleidt individuele studenten.

De dag begint met het bijwerken van zijn e-mail. Zo geeft hij zijn visie op een vraag van Wageningen Universiteit over een literatuurstudie over mineralengehalten in varkensvoer.

Als de laatste post is weggewerkt, begeeft Van Nes zich naar practicumlokaal 1, waar hij een groep eerstejaars ontvangt. De veertien bachelors die het lokaal binnenstromen, kent Van Nes geen van allen. Hij heeft deze eerstejaarsstudenten dit jaar één keer eerder gezien, maar hij kan zich hen mede vanwege hun eenvoudige kleding niet meer herinneren.

Klinische diagnostiek

10.30 uur. Als de les een kwartier oud is, werpt de docent zijn toehoorders een verwijt voor de voeten. „Julie hebben je slecht voorbereid.” De studenten dienen te weten dat ze voor het vak klinische diagnostiek de rijtjes met te checken punten uit hun mouw moeten kunnen schudden. Van huisvestingskenmerken en managementmaatregelen tot algemene indruk (gedrag, houding, reactie, voeding) en verzorgingstoestand, ademhaling („Neem de rust, na opjagen van de dieren is je waarneming niets meer waard”), huid en slijmvliezen; het zijn te beoordelen punten voor de koppelinspectie die ze zo gaan uitvoeren.

Hierna gaan de studenten met de lijst voor de inspectie in drie groepjes langs de afdelingen. In hok 1 van de kraamafdeling heerst volgens Van Nes diarree bij de biggen. De docent hoopt met deze waarschuwing dat de studenten op het idee komen om naar de biestproductie te kijken.

In de groepshuisvesting met dragende zeugen blijkt dat de theorie vaak afwijkt van de praktijk; want het voelen van de pols, een onderdeel van de checklist, is volgens Van Nes niet te doen in dit hok, vertelt hij de halsover de toeren uithalende studenten.

Arie van Nes is dierenarts en docent. Hij geeft theorie- en praktijkonderwijs varkenshouderij aan studenten diergeneeskunde op Universiteit Utrecht. Hij geeft vandaag les op diverse locaties in de varkensstal op het universiteitsterrein.

Werkgever: Universiteit Utrecht | Naam: Arie van Nes | Functie: hoofddocent | Datum: 8 mei 2014

Bijspuiten verdoving

11.00 uur. Bij de zestig dragende zeugen in de groepshuisvesting heeft een ander groepje moeite met het vinden van de lymfeknopen. Van Nes legt uit dat het zoeken ernaar in dit hok ook niet hoeft, want dat is alleen van belang bij biggen tussen zes en zestien weken oud. Zo laat de dierenarts zijn studenten gaandeweg de combinatie praktijk en theorie ontdekken.

Een gespeende big zou volgens een zesdejaarsstudent die deze week verantwoordelijk is voor het varkensbedrijf op de universiteit, meningitis hebben. Van Nes vraagt hem in het bijzijn van een groep eerstejaars hoe hij tot die diagnose is gekomen. Na zijn uiteenzetting volgt de conclusie: de big met hersenvliesontsteking wordt geëuthaniseerd, en dat heeft meer voeten in aarde dan gedacht.

De eerstejaars maken mee dat de verdoving („Geef bij twijfel liever te veel in plaats van te weinig, want wat gebeurt er dan in het ergste geval?") niet het gewenste resultaat oplevert. Pas na bijspuiten van verdoving en na twee keer toedienen van een dodelijk middel constateert een van de studenten dat er 'echt geen hartslag meer' is.

Biggen euthanaseren

13.00 uur. Van Nes is overal en nergens. Alle drie groepjes wisselen door tot ze alle afdelingen hebben onderzocht. Bij een tussenevaluatie bleek al dat de biggen geen diarree hadden, maar dat dit een truc van Van Nes was om de studenten ook naar de zeug te laten kijken. Omdat wanneer de zeug ziek is, deze te weinig biest geeft en de biggen zodoende onvoldoende afweerstoffen krijgen en gemakkelijk geïnfecteerd kunnen worden door E. coli. Alle groepjes studenten vergaten de uiers van de zeug te voelen, terwijl ze hiermee ervaring zouden moeten opdoen, stelt de docent. Want, legt Van Nes uit, hoe wil je anders ooit leren om bijvoorbeeld mastitis te kunnen voelen? Op de kraamafdeling ontdekt een student een gebroken pootje. „Ook deze big eindigt vandaag in de ton", concludeert de docent, die zijn ouderejaars opdraagt het dier direct te euthanaseren.

Als de laatste studenten om 17.00 uur gedoucht en wel vertrekken, voert Van Nes nog een paar gesprekken voordat ook hij naar huis gaat. Met een collega brainstormt hij over 'vernieuwing van dierfaciliteiten voor het kunnen geven van nog beter onderwijs' op de enige universiteit in Nederland die dierenartsen aflevert. ■